Lietas arhīva Nr. CA-0199-18/30
ECLI:LV:RAT:2018:0122.C24096107.1.S

LĒMUMS
Rīgā, 2018.gada 22.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Ošiņa
tiesneši G.Ozoliņa, G.Ungurs
ar tiesas sēžu sekretāri Elīnu Ezerrozi,
2018.gada 8.janvārī atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34 izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu un /pers. B/ pretprasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas 2017.gada 23.februāra papildspriedumu.

Aprakstošā daļa

2007.gada 31.oktobrī Ogres rajona tiesā /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) cēla prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu.
Prasība pamatota ar Civillikuma 1934., 1943. un 1765.pantu, lūdzot tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam parādu 18 276,03 Ls apmērā, samaksāto valsts nodevu 462,45 Ls apmērā un citus lietā veicamos izdevumus, vienlaikus piesakot lūgumu nodrošināt celto prasību.

Ar Ogres rajona tiesas tiesneses 2007.gada 2.novembra lēmumu apmierināts prasītāja lūgums par prasības nodrošināšanu lietā un nolemts ierakstīt Ogres zemesgrāmatu nodaļā Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas /nodalījuma numurs/ķīlas tiesības atzīmi uz atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu "/nosaukums/" Ikšķiles lauku teritorija, Ikšķiles novads, Ogres rajons, /kadastra numurs/.

2007.gada 29.novembrī saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi un 2016.gada 8.novembrī saņemti atbildētājas pilnvarotā pārstāvja papildus paskaidrojumi par celto prasību, kuros norādīts, ka uzskata celto prasību par nepamatotu un pilnībā noraidāmu.

2008.gada 28.februārī atbildētāja tiesā cēla pretprasību pret prasītāju par parāda piedziņu.
Pretprasība pamatota ar Civillikuma 2369.-2383.pantiem, lūdzot tiesu noraidīt prasītāja celto prasību; piedzīt no prasītāja par labu atbildētājai parādu 3 895,00 Ls apmērā un piedzīt no prasītāja tiesāšanās izdevumus, vienlaikus piesakot lūgumu par pretprasības nodrošināšanu lietā.

2008.gada 27.martā prasītājs iesniedza iesniegumu, norādot, ka celtā pretprasība ir nepamatota un neatbilst lietas patiesajiem apstākļiem.

Ar Ogres rajona tiesas tiesneses 2008.gada 9.aprīļa lēmumu nolemts noraidīt atbildētājas pieteikumu par pretprasības nodrošināšanu lietā.

Ar Ogres rajona tiesas 2009.gada 19.janvāra lēmumu nolemts apturēt civillietas izskatīšanu.

2010.gada 5.janvārī atbildētājas pilnvarotais pārstāvis iesniedza pieteikumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanu, vienlaikus piesakot lūgumu atjaunot tiesvedību lietā uz pieteikuma par prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanu izskatīšanas laiku.

Ar Ogres rajona tiesas 2010.gada 3.februāra lēmumu atjaunota tiesvedība izskatāmajā civillietā uz pieteikuma par prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanu izskatīšanas laiku.

Ar Ogres rajona tiesas 2010.gada 3.februāra lēmumu nolemts aizstāt ar Ogres rajona tiesas 2007.gada 2.novembra lēmumu civillietā Nr.C24096107 /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu piemēroto prasības nodrošinājuma līdzekli ar citu prasības nodrošinājuma līdzekli un prasītāja /pers. A/ prasības par 18 276,03 Ls piedziņu nodrošināšanai apķīlāt iemaksātos Rīgas apgabaltiesas zvērināta tiesu izpildītāja Gintera Hmeļevska depozīta kontā AS "PrivatBank" kontā Nr.LV56PRTT0262011257600 naudas līdzekļus 18 276,03 Ls apmērā un atcelt prasības nodrošinājumu, kas noteikts ar Ogres rajona tiesas 2007.gada 2.novembra lēmumu.

Ar Ogres rajona tiesas 2010.gada 3.februāra lēmumu apturēta tiesvedība izskatāmajā civillietā.

Ar Ogres rajona tiesas 2013.gada 26.augusta lēmumu atjaunota tiesvedība izskatāmajā lietā.

Ar Ogres rajona tiesas 2015.gada 19.marta lēmumu nolemts atstāt bez izskatīšanas /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu un nolemts atcelt prasības nodrošinājumu, kas noteikts ar Ogres rajona tiesas 2010.gada 3.februāra lēmumu.

Par minēto lēmumu 2015.gada 2.aprīlī prasītājs iesniedza apelācijas sūdzību.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 26.maija lēmumu atcelts Ogres rajona tiesas 2015.gada 19.marta lēmums un lieta nodota jaunai izskatīšanai.

Ar Ogres rajona tiesas 2016.gada 28.aprīļa lēmumu nolemts atcelt ar Ogres rajona tiesas tiesnese s 2010.gada 3.februāra lēmumu piemēroto

prasības nodrošinājumu.

Savukārt ar Ogres rajona tiesas 2016.gada 15.decembra spriedumu noraidīta prasītāja /pers. A/ prasība pret atbildētāju /pers. B/ par parāda piedziņu, savukārt /pers. B/ pretprasība pret /pers. A/ par parāda piedziņu apmierināta pilnībā un nospriests piedzīt no prasītāja par labu atbildētājai parādu 5 542,09 EUR apmērā, tiesāšanās izdevumus 316,42 EUR; piedzīt no prasītāja valsts labā nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 27,71 EUR apmērā un noteikt atbildētājai tiesības saņemt no prasītāja 6 procentus gadā no pamatparāda (5 542,09 EUR) līdz sprieduma izpildei.

2017.gada 5.janvārī tiesā saņemts atbildētājas pilnvarotā pārstāvja pieteikums par papildsprieduma taisīšanu.

Ar Ogres rajona tiesas 2017.gada 23.februāra papildspriedumu lietā nospriests noteikt /pers. B/ tiesības saņemt no /pers. A/ 6 procentus gadā no pamatparāda (5 542,09 EUR) sākot no 2007.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei.

Papildspriedumā tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 201.panta pirmās daļas 2.punktu norādot, ka no atbildētājas iesniegtās pretprasības un tās papildinājumiem redzams, ka atbildētāja ir pieteikusi prasījumu noteikt, ka atbildētājai /pers. B/ ir tiesības saņemt likumiskos procentus pēc pamatlikmes 6% gadā no pretprasības summas 5 542,09 EUR par laiku no netaisnas iedzīvošanās dienas 2007.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei.

No tiesas 2016.gada 15.decembra sprieduma lietā Nr.C24096107 redzams, ka tiesa nav izlēmusi jautājumu, no kāda laika aprēķināmi atbildētājai pienākošies likumiskie 6 (seši) procenti no pamatparāda 5 542,09 EUR.

Tāpat arī tiesa papildspriedumā atsaukusies uz Civilprocesa likuma 195.pantu.

Ar 2016.gada 15.decembra spriedumu tiesa konstatējusi, ka prasītājs no atbildētājas un viņas vīra ir saņēmis naudas summas kredīta dzēšanai un pēdējais maksājums 4 000,00 LVL jeb 5 691,49 EUR saņemts 2007.gada 5.jūnijā.

Tiesa spriedumā atzinusi, ka prasītājs rīkojies negodprātīgi, jo maldinājis atbildētāju par atlikušo aizdevuma summas apmēru, kā rezultātā prasītājs ir netaisni iedzīvojies uz atbildētājas rēķina, papildus saņemot 3 895,00 LVL jeb 5 542,09 EUR, kas no prasītāja piedzenama atbildētājas labā.

Ņemot vērā, ka pēdējais maksājums, kas bijis nepamatots un prasītājam nebija pamata to saņemt, veikts 2007.gada 5.jūnijā, līdz ar to no minētā datuma līdz sprieduma izpildei atbildētājai nosakāmas tiesības saņemt 6 (sešus) procentus gadā no prasītāja pamatparāda 5 542,09 EUR apmērā.

Par minēto papildspriedumu prasītājs iesniedza apelācijas sūdzību pārsūdzot to pilnā apmērā un lūdzot tiesu atcelt pārsūdzēto papildspriedumu, pieņemot lēmumu par lietas nosūtīšanu izskatīšanai pirmajai instancei, citam tiesas sastāvam.

Apelācijas sūdzībā prasītājs norāda, ka tikai 2017.gada 7.martā, kad nedaudz atveseļojies, tiesa devusi iespēju izmantot tiesības saņemt 2016.gada 15.decembra spriedumu un 2017.gada 23.februāra papildspriedumu, papildus norādot skatīt lietas materiālos esošo uzziņas lapu un to, ka līdz minētajam laikam nebija saņēmis ne spriedumu, ne arī papildspriedumu. Šādi tiesa, prasītāja ieskatām pārkāpusi Latvijas Civilprocesa likuma 9.panta pirmās daļas nosacījumus.

Apelācijas sūdzībā prasītājs norāda, ka Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas noteiktajā kārtībā viņam nav piegādāts spriedums un 2017.gada 7.martā, iepazīstoties ar lietas materiāliem, prasītājs tajos atradis aploksni ar spriedumu, kuru nebija saņēmis un tikai laimīgas sagadīšanās pēc saņēmis papildspriedumu, lai nebūtu jālūdz atjaunot tā iesniegšanas termiņu.

Papildspriedumā tiesa maldinājusi tā lasītājus ar informāciju, ka tiesas sēdē 2017.gada 23.februārī piedalījies arī advokāts A.Kriķis. Tiesas sēdes protokolā norādīts, ka advokāts patvarīgi atstājis tiesas zāli un tikai pēc tam ir uzsākta lietas iztiesāšana 2017.gada 23.februārī.

Tāpat arī prasītājs norādījis, ka advokāts precīzi izpildījis prasītāja lūgumus, kā to noteic Latvijas Republikas Advokatūras likuma 7.pants, norādot, ka zvērināts advokāts prasītājam ir tikai kā juridiskās palīdzības sniedzējs uz ordera pamata, nevis pilnvarotais pārstāvis uz pilnvaras pamata, kā to noteic Civilprocesa likuma 85.panta trešā daļa. Prasītājs apelācijas sūdzībā atsaucies arī uz Civilprocesa likuma 86.pantu.

Prasītājs norāda, ka ir apveltīts ar civilprocesuālo tiesībspēju un to neviens viņam neesot atņēmis, neskatoties uz pilnvarām, kādas lietā ir vai nav.

2016.gada 15.decembrī advokāts esot saņēmis sprieduma norakstu un 2017.gada 2.februārī, kā redzams no lietas materiālos esošās uzziņas lapas, ir iepazinies ar lietas materiāliem kā arī saņēmis spriedumu ar spēkā stāšanās atzīmi. Advokātu prasītājs nebija ne pilnvarojis, ne arī kādā citā veidā deleģējis saņemt ne spriedumu, ne arī papildspriedumu, kā arī advokātam nav dotas tiesības pārsūdzēt procesuālos tiesas dokumentus. Ja zinātniskos nolūkos advokāts saņēmis spriedumu ar spēka atzīmi, tad civilprocesuālā nozīmē tam nav nekādu procesuālu seku.

Apelācijas sūdzībā tiek norādīts, ka prasītāja ieskatā ierobežotas viņa pamattiesības saņemt gala spriedumu un to pārsūdzēt likumā noteiktā kārtībā, līdzīgi kā arī ar papildspriedumu, kuru prasītājs vēl nebija saņēmis no tiesas līdz pat 2017.gada 7.martam. Papildspriedumu kopā ar spriedumu prasītājs nav saņēmis tiesā personīgi. Turklāt prasītājs arī norāda, ka ir slimojis, bet savas procesuālās tiesības ir spējīgs realizēt pats, kad ir atveseļojies.

Prasītājs uz tiesas sēdi nebija ieradies, neziņojot par saviem neierašanās iemesliem, kā arī nelūdzot atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdes vietu un laiku prasītājam paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteiktajam.

Atbildētājas pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Krišjānis Krasovskis uz tiesas sēdi nebija ieradies, neziņojot par saviem neierašanās iemesliem, kā arī nelūdzot atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājas pilnvarotais pārstāvis informēts 2017.gada 15.novembra tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi tiesas sēdē apelācijas sūdzības motīvus attiecībā par Ogres rajona tiesas 2017.gada 23.februāra papildspriedumu, kopsakarā ar rakstveida pierādījumiem apelācijas sūdzības izskatāmajā daļā, atzīst, ka /pers. B/ pieteikums par papildsprieduma taisīšanu ir noraidāms, bet prasītāja /pers. A/ apelācijas sūdzība par Ogres rajona tiesas 2017.gada 23.februāra papildspriedumu atzīstama par pamatotu un apmierināmu.

Civilprocesa likuma 201.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa, kas taisījusi lietā spriedumu, ir tiesīga pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka pieteikuma taisīt papildspriedumu, ja:

1) nav taisīts spriedums par kādu no prasījumiem, par kuru lietas dalībnieki iesnieguši pierādījumus un devuši paskaidrojumus;

2) tiesa nav noteikusi piespriestās summas apmēru, mantu, kas jānodod, darbības, kas jāizpilda, vai tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

No civillietas materiāliem redzams, ka 2008.gada 28.februārī atbildētāja tiesā iesniegusi pretprasības pieteikumu *(1.sējuma lietas lapas Nr.54.-55.)* un, pamatojoties uz Civillikuma 2369.-2383.pantiem un Civilprocesa likuma 1., 131., un 136.pantu, lūgusi tiesu – noraidīt prasītāja 2007.gada 22.oktobra prasības pieteikumu; piedzīt no prasītāja par labu atbildētājai parādu 3 895,00 LVL un piedzīt no prasītāja tiesāšanās izdevumus. 2008.gada 6.martā pirmās instances tiesa pretprasības pieteikumu nosūtījusi prasītājam, norādot, ka pretprasības virzība tiks lemta tiesas sēdē. Savukārt

ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 9.aprīļa tiesas sēdes protokolu nolemts pieņemt pretprasību lietā.

No atbildētājas pretprasības pieteikuma redzams, ka pretprasība celta lūdzot piedzīt no prasītāja atbildētājas labā galveno parādu un tiesāšanās izdevumus, taču nav lūgts noteikt atbildētājai tiesības saņemt likumiskos procentus pēc pamatlikmes 6% gadā no pretprasības summas. Vienlaikus arī norādāms, ka pretprasības pieteikumā atbildētāja nav atsaukusies uz tiesību normām, kas regulē personas tiesības saņemt likumiskos procentus, kā arī nav norādījusi pretprasībā laiku no kura piedzenami likumiskie procenti, kā arī pamatojumu izvēlētajam laikam.

Ar Ogres rajona tiesas 2016.gada 15.decembra spriedumu atbildētājas pretprasība apmierināta pilnībā, proti, piedzīts no prasītāja par labu atbildētājai parāds 5 542,09 EUR apmērā, piedzīti tiesāšanās izdevumi 316,42 EUR apmērā un atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam noteiktas atbildētājai tiesības saņemt no prasītāja 6 procentus gadā no pamatparāda (5 542,09 EUR) līdz sprieduma izpildei.

2017.gada 5.janvārī atbildētājas pilnvarotais pārstāvis iesniedzis pieteikumu par papildsprieduma taisīšanu *(2.sējuma lietas lapas Nr.69.-70.),* norādot, ka iesniegtajos papildus paskaidrojumos lūgts noteikt termiņu no 2007.gada 5.jūnija likumisko procentu piedziņai no prasītāja.

Ar Ogres rajona tiesas 2017.gada 23.februāra papildspriedumu atbildētājas pilnvarotā pārstāvja pieteikums apmierināts un noteiktas /pers. B/ tiesības saņemt no /pers. A/ 6 (sešus) procentus gadā no pamatparāda (5 542,09 EUR) sākot no 2007.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei.

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudot iepriekš minētos civillietas materiālos, konkrēti, pretprasībā pieteiktos prasījumus, nekonstatē atbilstoši Civilprocesa likuma 128.panta nosacījumiem pieteiktu prasījumu par likumisko procentu piedziņu.

Atbildētājas pilnvarotā pārstāvja 2016.gada 8.novembrī tiesā iesniegtos papildus paskaidrojumus *(2.sējuma lietas lapas Nr.95.-97.)*, kuros norādīts, ka prasību uzskata par noraidāmu, bet pretprasību par apmierināmu un lūdzis tiesu – noraidīt celto prasību; apmierināt pretprasību; piedzīt no prasītāja par labu atbildētājai visus tiesāšanās izdevumus un noteikt, ka atbildētājai ir tiesības saņemt likumiskos procentus pēc pamatlikmes 6% gadā no pretprasības summas 5 542,09 EUR apmērā par laiku no netaisnas iedzīvošanās dienas, proti, no 2007.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei, nav pamata vērtēt un atzīt kā prasījumu, kas tiesai būtu bijis jāizspriež.

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi lietas materiālus, secina, ka lietā ir iesniegta pretprasība, kas pieņemta izskatīšanai, taču lietas materiālos nav atrodami pretprasības grozījumi vai papildinājumi, no kā savukārt izriet, ka pirmās instances tiesai, izskatot lietu pēc būtības, bija jāizskata 2008.gada 28.februārī tiesā iesniegtā pretprasība, saskaņā ar minētajā pretprasībā norādītajiem prasījumiem. Savukārt atbildētājas pilnvarotā pārstāvja 2016.gada 8.novembrī tiesā iesniegtie papildus paskaidrojumi nav atzīstami par pretprasības pieteikuma grozījumiem vai papildinājumiem, saskaņā ar kuriem pirmās instances tiesai būtu bijis jāizskata pretprasībā pieteiktie prasījumi.

Pirmās instances tiesa taisot spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam noteikusi tiesības saņemt likumiskos procentus, līdz ar ko atbildētājai ir tiesības saņemt no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma izpildei minētos procentus.

Atbildētājas pilnvarotā pārstāvja norāde, ka tiesai nosakāms konkrēts laiks par kuru saņemami procenti, proti, no 2007.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei, nav attiecināms uz konkrēto gadījumu.

Laiks, par kādu procenti piespriesti nosakāms, ja ir attiecīgi celts prasījums par procentu piedziņu un šis prasījums ir apmierināts, nevis tiesai nosakot tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Taču, kā redzams no celtās pretprasības, prasījums par procentu piedziņu nav pieteikts, līdz ar ko nav konstatējams pamats papildsprieduma taisīšanai.

Ņemot vērā, ka Civillietu tiesas kolēģija vispār nekonstatē pamatu papildsprieduma taisīšanai, apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem par 2017.gada 23.februāra papildsprieduma nosūtīšanu prasītājam un 2017.gada 23.februāra tiesas sēdes protokolā ietverto informāciju, nav izšķirošas nozīmes.

Ņemot vērā iepriekš minēto Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. B/ pieteikums par papildsprieduma taisīšanu, nosakot /pers. B/ tiesības saņemt no /pers. A/ 6 procentus gadā no pamatparāda 5 542,09 EUR apmērā sākot no 2007.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei, ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229., 230., 230.[1], 231.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma

/pers. B/ pieteikumu par papildsprieduma taisīšanu – noraidīt.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilna lēmuma sastādīšanas diena – 2018.gada 26.janvāris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Ošiņa

Tiesneši G.Ozoliņa

G.Ungurs